

Teřana Dzjuba, Serhij Dzjuba
Тетяна Дзюба, Сергій Дзюба

DĚŠŤ S TVÝMA OČIMA
ДОЩ ІЗ ТВОЇМИ ОЧИМА

Teřana Dzjuba, Serhij Dzjuba
Тетяна Дзюба, Сергій Дзюба

DĚŠŤ S TVÝMA OČIMA
ДОЩ ІЗ ТВОЇМИ ОЧИМА

Výbor z básní
Вибрані вірші

Do čeřtiny přelořili
Petr Kalina a Milan Hrabal
Чеською переклали
Петр Каліна та Мілан Грабал

Nakladatelství Milan Hodek, Hradec Králové,
Česká republika

a

Desna Poligraf, Černihiv,
Ukrajina

2018

Видавництво Мілан Годек, Градец Кралове,
Чеська республіка

та

«Десна Поліграф», Чернігів,
Україна

2018

Tetana Dzjuba, Serhij Dzjuba. **Děšť s tvýma očima**. Výbor z básní. Překlad z ukrajinštiny: Petr Kalina a Milan Hrabal. Nakladatelství Milan Hodek, Hradec Králové, Česká republika a Desna Poligraf, Černihiv, Ukrajina. 2018, 152 str.

Výbor z básnické tvorby básnířky a literární vědkyně Tetany Dzjuby obsahuje básně pozoruhodné lyrické výpovědi postavené na originálních myšlenkách a neotřelé básnické obraznosti.

*

Výbor z básnické tvorby básníka a publicisty Serhije Dzjuby představuje základní polohy jeho poezie – milostnou a společenskou. Hravé verše střídají nostalgické, hlasité tóny se potkávají s tichem.

*

Obraz na obálce a kresby v textu pocházejí z dílny české výtvarnice Kateřiny Zákoutské.

Тетяна Дзюба, Сергій Дзюба. **Дощ із твоїми очима**: Вибрані вірші / Переклад з української мови: Петр Каліна та Мілан Грабал. Видавництво Мілан Годек, Градец Кралове, Чеська республіка та «Десна Поліграф», Чернігів, Україна. 2018. – 152 с.

Zbírka vybraného poezesi ta literaturoznávca Tetjani Džubi містить оригінальні ліричні вірші, побудовані на неповторних думках і винятковому поетичному мистецтві авторки.

*

Вибрані вірші поета та публіциста Сергія Дзюби становлять основні напрямки його поетичної творчості – інтимний і суспільний. Жартівливі вірші чергуються з ностальгійними, голосні тони зустрічаються з тишею.

*

Картина на обкладинці та малюнки в книзі народилися в майстерні чеської художниці Катержіни Закоутскої.

Poetry © Tetana Dzjuba, Serhij Dzjuba, 2018
Translations © Petr Kalina, Milan Hrabal, 2018
Anthology © Milan Hrabal, 2018
Illustrations © Kateřina Zákoutská
ISBN 978-80-87688-69-4

© Тетяна Дзюба, Сергій Дзюба, автори, 2018
© Петр Каліна, Мілан Грабал, переклад, 2018
© Катержіна Закоутска, 2018
ISBN 978-617-7491-48-3

Teřana Dzjuba
Тетяна Дзюба

KŘÍDLA SIMARGLOVA
КРИЛА СИМАРГЛА

Výbor z básní
Вибрані вірші

* * *

Дзвоню по телефонах,
Номери яких знаю напам'ять,
У час, коли ніхто не підніме трубки.
Тоді тільки можна у них почути те,
Що хочеш почути так давно.

* * *

Vytáčím čísla,
která znám z paměti,
v době, kdy nikdo nezvedne sluchátko.
Jen tehdy mohu uslyšet to,
po čem tak dlouho toužím.

Біля кляштору Босих Кармелітів

Я вперто раз-по-раз повторюватиму молитву,
так, наче вкотре, набираючи потрібний номер:
«Почуй мене, Господи, почувй...»
У костелі на березі річки
серед впокорених гордих шляхтянок,
з силуетами запалених свічок,
свічками зусібіч обступлених.
І тягтимуться вени, напнуті, шорсткі, тротуарів
до тебе, до річки.
І перетяті до води за полегшенням спадатимуть,
де на листках-човнах осінь відпливає,
багряними ордаліями за собою
спаливши мости.

А ще ж недавно тут тріпотіли лускою
пругкі, грайливі сині літні дні,
спіймані на вудки міських антен.
І пущена навесні шкаралуща крашанок
чіплялася за весла водяними лілеями.
І ти, мій Боже, непомітно з'являвся
прихожанином у костел, до вечірні,
на цьому березі річки.

U kláštera bosých karmelitánů

Houževnatě zas a znovu budu opakovat modlitbu,
jako bych už pokolikáté vytáčela potřebné číslo:
„Vyslyš mě, Bože, vyslyš...“

V kostele na břehu řeky
mezi pokořenými šlechtičkami,
se siluetami hořících svíček,
obklopených ze všech stran.
A napnuté žíly se budou táhnout
až k tobě, k řece.

A přetrženy budou hledat úlevu ve vodě,
kde na lodičkách z listů odplouvá podzim,
který za sebou spálil mosty
purpurovými božími soudy.

A ještě nedávno se zde jako šupiny třepotaly
dovádivé modré letní dny,
lovené na udice městských antén.
A na podzim puštěná skořápka kraslice
se chopila vesel vodními liliemi.
A ty ses, můj Bože, nenápadně objevil,
když jsi přišel večer do kostela
na onom břehu řeky.

* * *

Режисер прибіє до сцени
монету
і почнеться
вкотре
театральний
сезон.

Та на раз
щось переплутається
у сценарії
Всевишнього постановника,
де завше панувало:
ти в залі –
я на сцені,
та з точністю до навпаки.
Нас не розділятиме більше рампа
житейських умовностей...

Ми не станемо тривожити тіні
класиків,
ти
не зватимеш
мене
Офелією,
А з нот-літер
складеш звичайне ім'я,
щоб почути у ньому
приховану музику.

* * *

Režisér přitluče na jeviště
minci
a pokolikáté už
začne
divadelní
sezona.

Ale najednou
se ve scénáři
Nejvyššího režiséra
všechno poplete.
Kde vřdycky platilo:
ty jsi v hledišti –
já na jevišti,
je to teď přesně naopak.
Už nás nebude dělit rampa
životních konvencí...

Nezačneme znepokořovat stíny
klasiků,
nebudeš
mě
nazývat
Ofélií
a z písmen-not
sestavíš obyčejné jméno,
abys v něm zaslechl
skrytou hudbu.

Я зіграю тобі свою юність,
ти зіграєш мені свою вірність,
природа чотири рази перефарбує
декорації...

Опісля залишаться листи,
немов квитки на старий,
викинутий з репертуару
спектакль,

фото, як невикористані
афіші,
поруділий сніг, підтоптаний біль,
рампа та ще трохи часу,

доки нас назавжди розділить
завіса.

Zahraji ti své mládí,
ty mi zahrajeř svou věrnost,
přítroda čtyřikrát přemaluje
kulisy...

Potom zůstanou jen listy,
jako vstupenky na staré
představení
stažené z repertoáru,

fotky, sníh zrezivělý
jako nepoužitě plakáty,
seřlapaná bolest,
rampa a ještě trocha času,

dokud nás navždy nerozdělí
opona.

* * *

Не руки – вигини фініфті.
Глосарій пам'яті, газелі...
Студені задубілі нігті
Над графіті. Відсутність стелі.

Відсутність простору. Відсутність просто,
Як Каїн псевдо взяв Адам –
І рід позбувсь гормону росту.
Це – графіті чи рваний шрам?

Розкриті труни чи пюпітри?
У вишень видзьобані очі:
Роса не виїсть і не витре,
А Каїн, як усі, лиш хоче

Провікувати. Епоха кислих дощів і борщів
Запінилась лугом аж до нейтральності,
Газелі розбіглись. І ти не посмів
Догнати вустами, настигнути пальцями.

Не руки – вигини фініфті,
А кажуть ще, що Сааді...

* * *

Ne ruce, ale záhyby smaltu.
Glosář paměti, gazely...
Studené zkřehlé nehty
nad graffiti. Absence stropu.

Absence prostoru. Absence,
jako kdyby Kain se stal Adamem
a rod ztratil růstový hormon.
Je to graffiti, nebo tržná rána?

Otevřené rakve, nebo stojany?
Směrem vzhůru vyklované oči:
rosa nedojídá a nevylíže,
a Kain, jako všichni, jenom chce

prožít svůj život. Epocha kyselých dešťů a borščů
zapěnila louhem až do neutrálnosti,
gazely se rozutekly. A ty ses neodvážil
dohnat je ústy, ani prsty.

Ne ruce, ale záhyby smaltu,
a ještě říkají, že Saadi...

* * *

Дід випалює глечики, інквізиція – шкіру,
Ти у сяєві плавиш метелики рук.
Як від першого світла – життя пустотіле,
А від другого – перший пекельний круг.

Ще під лампою грифель спинався на Слово,
Порошиною в оці казенним форматам.
Сполох сутності зблиснув у жужелі мови,
Так приречених вмерти торкається поглядом мати.

* * *

Dědeček vypaluje hrnce a inkvizice kůži,
ty pod světlem tavíš motýly rukou.
Život skotačí jako při prvotním světle,
při druhém se objeví první pekelný kruh.

Pod lampou se tužka zarazila o Slovo,
prach co lidem do oka padl.
Podstata zablýskla z popela Jazyka,
matka se dotkne pohledem. Tak odevzdaně umřít.

* * *

Такої осені ще не було одвіку
Мого, твого чи ще від створення землі.
У позолоти теплі ріки
Давай завернем журавлів,

Немов гусей, лозиною із вирію.
Давай нездійснене обернемо в «було».
Журба-жебрачка від туману сіріє,
Їй повні коси листя намело.

Вона чужа і мною підзабута,
Надломлена, з похилими плечима,
Вона уміє зникнути і бути,
А ще – твоїми дивиться очима.

* * *

Takový podzim ještě nebyl,
co jsem tu já a ty, co svět je stvořen.
Pojď, zaženeme jeřáby
do pozlacených teplých řek,

jako husy proutkem z Irije.
Pojď, obrátíme co nestalo se v *bylo*.
Smutek, ten žebrák, šedne v mlze,
na jeho vlasy vítr navál listí.

Je cizí a mnou zapomenutý,
podlomený, se svěšenými rameny,
skrývá se a zas objevuje,
a dívá se tvýma očima.

* * *

Пора поезії минає.
Рядки у світ осіннім листям
Несуть кленову гіркоту.
Пора поезії минає,
Іде пора дощів.
Думок важкі грозові хмари
Більш не мережить світло мрії.
На осені вогнях багряних
Горять надії.
І слово, кинуте у риму,
Мабуть, востанне
Летить на крилах журавлиних
В чуже світання.
Пора дощів рядки змиває...

* * *

Období poezie končí.
S podzimním listím verše světu
nesou javorovou hořkost.
Období poezie končí,
nastává období dešťů.
Těžké bouřkové mraky myšlenek
už neprotkává světlo přání.
Podzimem purpurových ohňů
hoří naděje.
A slovo hozené do rýmu,
možná naposled,
letí na křídlech jeřábů
do cizího svítání.
Období dešťů smývá verše...

День поминання осені

Вона догоріла,
осінь,
пішла,
здригнувшись і
хруснувши
тонкими вікнами
неміцного
льоду.

Віддаленіла,
посіявши мертве
пожухле листя –
несправжні
гарячі світлячки,
що кличуть
не до тепла,
а в зиму.

Вже й білий сніговий хорт
пробіг,
сторожко дослухаючись
та приношуючись,
торкаючись мокрим
прохолодним язиком
наших рук
та облич.

Den tryzny za podzim

Dohořel
podzim,
odešel,
zachvěl se a
křupnul
útlými okny
tenkého
ledu.

Vzdálil se
a zasel mrtvé
zežloutlé listí –
nepravé
horké světlušky,
jež nezvou
do tepla,
ale do zimy.

Už i sněhobílý chrt
proběhl,
ostrážitě poslouchal
a očichával nás,
dotýkal se mokrým
a chladným jazykem
našich rukou
a tváří.

Жовті кленові
хрестики
під прозорою
сльодою калюж –
день поминання
осені,
день необлетілих
споминів...

А зима,
мов гідке каченя,
що ще не вбралося
в пір'я,
все намагається влізти
до спорожнілого
самотнього серця
природи.

А зима
проганяє з вішалки,
вичікуючи завмерле,
демісезонне пальто
і, наче старий акин,
захриплим голосом вітрів
заводить довгу
пісню.

Žluté křížky
z javorů
pod průhlednou
slídou kaluží –
den tryzny
za podzim,
den vzpomínek,
které se nerozlétly...

A zima,
ošklivé,
ještě neopeřené
káčátko,
se zkouší schoulit
do vyprázdněného
osamělého srdce
přírody.

Vyhání
z věšáku
nehybný
podzimní kabát
a jako starý akyn
ochraptělým hlasem větrů
začíná dlouhou
píseň.

* * *

І буде тиша кольору надії,
І буде спокій кольору щастя,
І впаде яблуко, розлетівшись надвое,
Його половинки з'їдять щасливі закохані,
І не помітять за гіллям заплаканої Єви,
Яка прокляла свій давній авітаміноз.

* * *

A bude ticho barvy naděje,
a bude klid barvy štěstí,
a spadne jablko a rozpadne se vedví,
jeho poloviny sní šťastní milenci,
a za stromem přehlédnou uplakanou Evu,
která proklela svou někdejší avitaminózu.

* * *

земля в шкоринці
перетлілих холодів
в передчутті
нових реінкарнацій
крохмальний посаг
непорочних дів
по швах розповзся
для весняних грацій

зірки зливають хлорофіл зеленотремно
зеленокосо зеленоооко
і пальці вмочені в зеленку тремо
і вуст підківка і слідів бароко

і мить непевна
мов танок зеленозмієвий
зелений замок перемовк
за перестрашеними віями

* * *

Země potažená krustou
zteřelého chladu
tuší
nové reinkarnace
Škrobový dotek
pannen
se touhou po jarních půvabech
roztrhl ve švech

Rozechvělé oči hvězd
se vlévají do zeleně chlorofylu
a prsty namočenými v zeleni otíráme
podkovy úst o stopy baroka

V okamžiku nestálém
jako rej zelených hádků
za vylekanými řasami
utichl zelený zámek

* * *

Дітлахи побіля школи
ганяють шайбу до весни,
а потім знов їй лід чекати.

* * *

На іплікатор соснового лісу
Сонце кинуло застуджене проміння,
Намагаючись вилікуватися від зими.

* * *

Каштан упав –
розкрилася
душа.

* * *

Až do jara děti honí puk
před školou
a té pak nezbývá, než zase čekat na led.

* * *

Na iplikátor borového lesa
slunce přitisklo vychladlé paprsky,
aby se vyléčilo ze zimy.

* * *

Spadl kařtan
a otevřela se
duše.

* * *

Королівни завше діставались дурням, –
переконує народна
мудрість.

* * *

Добре щасливим і тим,
у кого годинники
справні.

* * *

Бабине літо – це спогад.
До справжнього, що відійшло,
Можна повернутися,
Ступаючи по сивій павутині.

* * *

Princezny vřdycky pŕipadly hlupákům,
praví lidová
moudrost.

* * *

Dobře je šťastným i těm,
kteŕí mají
spolehlivé hodinky.

* * *

Babí léto je vzpomínka.
Do skutečnosti, kteŕá odeřla,
je možné se vrátit
vzhůru po šedivé pavučině.

Асоціації

Ця крапля точить північ.
У ночі чорний креп
Ліхтар вбиває цвяхи світла,
І доля, що давно осліпла,
Заходить, спотикаючись, у сни.
Сідає скраю ліжка
І по руці заснулих
Проводить нові лінії,
Що вдень не розібрати.
А повний місяць
Знов чекає страти
Об серп молодика.
Ця крапля точить вічність,
Холодна і в'язка,
Як кров сліпої долі.
А в нас іще доволі
І снів, і непомічених сивин,
Непрожитих років,
Непроклятих годин.

Asociace

Ta krůpěj brousí půlnoc.
Do černého krepu noci
lucerna zatlouká hřebíky světla
a osud, dávno už slepý,
klopýtavě vchází do snů.
Sedá si na kraj lůžka
a na rukou spících
vytváří nové,
ve dne nečitelné,
čáry.
A úplněk znovu čeká
na popravu srpkem.
Ta krůpěj brousí věčnost,
je chladná a vazká,
jako krev slepého osudu.
A my máme ještě dost
snů i nepovšimnutých šedin,
neprožitých let,
neprokletých hodin.

* * *

Ця зустріч – випадковість,
у якої немає шансів
стати закономірністю.
Вона – навісний замок
з внутрішнього боку дверей.
Пауза серед мовчання.
Парадокс чи оксюморон.
Її, крихту від величезного
хліба вічності,
дуже просто змести,
скинути зі столу пам'яті,
віддати на поталу
цвірінькаючим
понеділкам і п'ятницям...
Але ти не поспішай із цим.
У будь-якому оксюмороні
правди більше,
ніж у тривіальних фразах.
У ньому – суть
із присмаком неймовірності.
Я знаю, ти повіриш мені,
хоча б тому,
що ми вже зустрілися.

* * *

To setkání byla jen náhoda,
která nemá šanci
stát se pravidlem.
Je visacím zámkem
z vnitřní strany dveří.
Pauza uprostřed mlčení.
Paradox nebo oxymóron.
Její kůrku z velkolepého
chlebu věčnosti
je snadné smést,
shodit se stolu paměti
a nechat na pospas
cvrlikání
pondělků i pátků...
Ale nepospíchej s tím.
V každém oxymóronu
je více pravdy
než v banálních frázích.
V tom je podstata
s příchutí neuvěřitelnosti.
Vím, že mi uvěříš,
aspoň proto,
že jsme se setkali.

* * *

Ти був дуже на нього схожий,
На того, що неначе гуцул,
Поселився на самій вершині,
На вершині моєї мрії.
Тільки, що то всього лиш ілюзія.
Так буває здалеку схожий
Набиваний рушник крамничний
На зігріту руками вишивку...
Ти мені засвітився сонечком,
Тільки ж, Боже,
Навіщо масляним,
Щоб з обіду уже загіркнути,
А під вечір зовсім розтанути?

* * *

Byl jsi mu podobný,
tomu, co vypadal jako Hucul
a usadil se na samém vrcholu
mé touhy.
Ale podobal ses mu,
jako se ozdoby na deěce z obchodu
podobají výšivce
zahříváné rukama.
Zazářil jsi jako sluníčko,
jen, Bože,
proč máslové,
abys k obědu zežluknul
a večer se už úplně roztekl?

* * *

Це – сон. Сонце.
Перейма.
Птахи злітають
З короваю.
Сватів бинтують,
Шлях виймає
Останній фокус
З рукава.

Це – сон. Сонце.
Перейма. Музики
Ллють жовтаве
Світло
В танок розхристано-
Осліплий,
А нареченою – зима.

Це – сон про сонце. Без огріхів
Його скалькує змерзлий день.
Під скаралущею горіхів –
Флюорографія легень.

Це – сонне сонце сміхом грає.
Підносять тещі чобітки...
Як юхта скривджено втікає
У мародера з-під руки.

* * *

Toto je sen. Slunce.
Únos nevěsty.
Ptáci slétají
ze svatebního chleba.
Rodiče snoubenců svazují,
cesta vytahuje
z rukávu
poslední trik.

Toto je sen. Slunce.
Únos nevěsty. Muzikanti
lijí žlutavé
světlo
do tance odhaleného,
osleplého
a nevěstou je zima.

Toto je sen o slunci. Bez opomenutí
jej obkreslí zmrzlý den.
Pod skořápkou ořechů –
rentgenový snímek plic.

Toto je slunce. Slunce hraje smíchem.
Tchýně přinášejí juchtové střevíčky...
Ukřivdění utíkají
záškodníkovi pod rukou.

Балада про Перелесника

Ти приходиш опівночі, коли з неба зоріють душі
а капельним співом над соборами сімома,
як на відстані подиху чорно і всюдисущо
розпросторює крила пес летючий Сімаргл.

Ти приходиш лічити шпиталі, шпилі,
штиль розколюєш диханням і танками свіч.
Ти розгойдуєш місто, як сүдно розгойдують хвилі,
у некрополі осені з вічністю віч-на-віч.

Ти приходиш, як вибір без вибору,
ти приходиш – так справджують вироки
за печатями сімома, повкидавши ключі у вирій
чи сховавши на дні безокому,
Перелесником, перелячищем, цокотом

по бруківці підків – на щастя,
по розколинах дзвону – на сполох,
ти вплітаєшся у позачасся,
як мотив уплітаєшся в скоєне.

Balada o Svůdci

Přicházíš o půlnoci, kdy z nebe se dívají duše,
a cappella zpívají nad sedmi chrámy,
létající pes Simargl rozpíná křídla
temně a všudypřítomně jako při zástavě dechu.

Přicházíš počítat špitály, špice,
bezvětrí přerušíš dechem a tancem svíček.
Rozhoupeš město, jako vlny koráb,
v nekropoli jara o samotě s věčností.

Přicházíš jako volba bez výběru,
přicházíš – a tím se naplňuje poselství
sedmi pečetí, zapomínáš klíč od teplých krajů
nebo se ukrýváš na bezokém dně,
jsi Svůdcem, úlekem, cinkotem

podkov pro štěstí na dlažbě,
na prasklinách zvonu na poplach,
vplétáš se do nadčasí,
jako se motiv vplétá do spáchaného.

* * *

День відступив вокзальним гармидером –
І тіні стали довгими, як колії,
Що ведуть у тупик ночі.
Їх перетинають жінки,
Здрібнілі анни кареніни,
Котрим вибавлення від проблем
Гарантоване лише до ранку.

* * *

Den odešel nádražním blázincem –
a stíny se prodloužily jako koleje,
jež vedou do slepé ulice noci.
Přecházejí je ženy,
rozdrcené anny kareniny,
zbavené problémů
jen do rána.

* * *

Історія – голова професора Доуеля:
все знає, але не воліє
говорити.

* * *

Там батьківщина, де нам добре,
та все біда, що добре тільки
вдома.

* * *

Dějiny jsou jako hlava profesora Dowella:
všechno vědí, ale mají za to, že lepší je
mlčet.

* * *

Vlast je tam, kde je nám dobře,
škoda, že dobře je jenom
doma.

* * *

хорали осені на вулиці Листопадового Чину
присмерк Європи присмак кави
резиденція мишачого короля
(предки львівських мишей прописалися
тут ще за Польщі та Австрії)
якого ніяк не вполюють кам'яні леви
наша зустріч випадкова веселкою край неба
моя самотність кованими трояндами під нігтями
тут спиняються годинники
і втомлені атланти й каріатиди
не в змозі втримати старовину
біля суворого костелу бернардинців
твоя усмішка на моїй долоні
подих осені у свіжості серпневій
кілька століть – крихти що склюють голуби
тільки ж чому як езотеристи
здалеку вчувають відьму
я відчуваю близьке розставання

* * *

Chorály podzimu na ulici Bitvy o Lvov
soumrak Evropy příchut' kávy
rezidence myšího krále
(předci lvovských myší se zde přihlásili k pobytu
ještě za Polska a za Rakouska)
kterého kamenní lvi neloví
Naše setkání je náhodné s duhou na nebi
má samota s kovanými růžemi pod nehty
Tady se zastavují hodiny
a unavení atlanti a karyatidy
nedokážou udržet veteř
vedle přísného kostela františkánů
tvůj úsměv na mé dlani
dech podzimu svěží jako srpen
několik století – drobky které vyzobou holubi
Ale proč jen já
tak jako ezoterici, co na dálku poznají čarodějnici,
pocitují blížící se rozloučení

* * *

Світ – намотаний дріт,
Що від тебе до мене
Пролягає крізь зорі
І розбиті шляхи.

Світ – намотаний дріт,
У якому не треба
Розпорошувать істин
І ховати гріхи.

Світ – безмежний, у ньому
Загубитися просто,
Помилитися номером
І зірватись униз.

Світ – намотаний дріт,
Де іду акробатом я,
Де простий телефон –
Це смертельний карниз.

* * *

Svět je klubko drátu,
který ode mě k tobě
vede přes všechny hvězdy
a rozbité cesty.

Svět je klubko drátu,
ve kterém není radno
rozprařovat své pravdy
a schovávat hříchů.

Svět je nekonečný,
je snadné se v něm ztratit,
splést si volané číslo
a zřítit se dolů.

Svět je klubko drátu,
v němž chodím jako akrobat,
v němž obyčejný telefon
je římsou sebevraha.

No men nescio

Бути квартиронаймачем полишених печер, мушель, щільників, келій цього міста. Залишати відбитки тіла у м'яких фотелях, знаки на підлозі та глевкому глеї, продукувати світлини, щоразу підтверджуючи власну зникомість. Відчувати фізичну присутність у переповнених електричках. Розглядати наскельні розписи у дзеркалах, особисте зображення на чужих полотнах. Клонувати ранки-дні-вечори-ночі, доки не з'явиться вміння не полишати відбитки на склі, сліди на снігу, подих на люстерку.

No men nescio

Být pronajímatelem opuřtěných jeskyní, muřlí, pláství a kobek tohoto města. Zanechávat otisky řtěla v měkkých křeslech, značky na podlaze a lepkavé hlíně, vytvářet podobenky a pokaždě potvrzovat svou schopnost mizet. Pociřovat fyzickou přítomnost v přeplněných vlcích. Prohlížet si rozpisy v zrcadlech, osobní zobrazení na cizích plátnech. Klonovat rána-dny-večery-noci, dokud se neobjeví schopnost nezanechávat otisky na skle, stopy ve sněhu a dech na zrcátku.

Сезон рибальства та полювання

Ескадрильї мальків пересрібнюють небо, глибше вудок антен та мілкіше сонячного дна. Зграйка срібних пташок перелітає дощ, вище зерен шамких листопада, нижче мрії Ікара і дня. Тут, у місті, що пахне літаками і гумою, розпочався сезон рибальства та полювання.

Rybářská a lovecká sezóna

Letky potěru přeskakují nebe, hlouběji, než dosáhnou udice, a mělčeji, než je sluneční den. Hejno stříbrných ptáků přelétává déšť, výše než zrnka šustivého opadávání, níže, než je touha Ikara a dne. Tady, ve městě, které je cítit letadly a gumou, začala rybářská a lovecká sezóna.

Море (триптих)

I

Море хвилями котило сум. Перехлюпувалося гігантською медузою. Кривилося, зранившись об берег, засипаний привезеною галькою, що, наче каток, вирівняла дивовижну роботу водяної стихії. Море – живе і солоне, як кров, похитувало ситих комарів – червонуваті буйки.

Вздовж набережної зблискували люреksom, немов застигла у повітрі риба лускою, жінки. Листя пальм, як дешеві віяла, перешіптувалось паперовим шелестом. І я співчувала рибі, що відпливла в Туреччину. Ностальгія – жахлива річ.

II

Море шуміло на різні лади, повторюючи істину, яку не можуть збагнути люди. Дощ розлінував простір – вельветовий сезон. Нав'язливо намагалися сподобатися вітрини магазину «Колоніальні товари», пнулися від пихи парасольки.

Лише море не позувало і не лукавило – йому було це просто ні до чого. Кінець хвилі ставав білозубою посмішкою у відповідь на посмішки авгурів.

Moře

(triptych)

I

Moře vlnami valilo před sebou žal. Vyvrhlo obrovskou medúzu. Škaredilo se, když se poranilo o břeh zasypaný navezenými oblázky, které jako kluziště přerovnávaly úctyhodnou práci vodního živlu. Moře, živé i slané jako krev, houpalo syté komáry načervenalých bójek.

Na nábřeží se ženy blyštěly lurexy, jako ryby šupinami. Listí palem podobné laciným vějířům si šeptalo papírovým šelestem. A já cítila s rybou, která odplavala do Turecka. Ach, ta nostalgie.

II

Moře šumělo různými tóninami, opakovalo něco, co lidé nemohou pochopit. Déšť linkoval prostor sametové sezony. Vtíravé výklady obchodu „Koloniální zboží“ se snažily zalíbit, deštníky se dmuly pýchou.

Jen moře nepózovalo a nepřetvařovalo se. Bylo mu to jedno. Hřeben vlny odpovídal bělozubým úšklebkem na úsměšky augurů.

III

Айвазовський належав до обраних і щасливих –
він був втаємниченим у настрій моря.

Відплив. Погляд, наче літак у повітряні ями,
провалюється у заглиблення води. Море
раз-по-раз горбиться, але не розроджується
великим буруном, хвиля йде від берега.
Чайки, примагнічені назавжди до води,
згадують час, коли хвиля була
лагідною й розумною, як дельфін.

III

Ajvazovskij patřil mezi políbené štěstěnou –
byl zasvěcen do nálad moře.

Odplul. Vypadal jako letadlo v turbulenci,
které se noří do vody. Moře se
stále hrbí, ale nerodí
zpěněné vlny, jež vytváří teprve břeh.
Racci spojení navždy s vodou
vzpomínají na dobu, kdy vlna byla
elegantní a inteligentní jako delfín.

* * *

Час просочується сіллю,
Як пісок із найдавнішого годинника,

Пече, випікає, ятрить.
А потім даленіє, розчиняється, –
І стає морем,
У якому добре гойдатися
На хвилях спогадів.

Шкода тільки – недовго,
Бо люди мешкають на суходолі,

Де море – сіль...

* * *

Čas prosákne solí,
jako písek z nejstarších hodin.

Pálí, spaluje, drásá.
A potom zaniká, rozpouští se,
stává se mořem,
v němž se tak pěkně houpá
na vlnách vzpomínek.

Škoda, že jen nakrátko,
protože lidé žijí na pevnině.

Kde je moře, je i sůl...

Serhij Dzjuba
Сергій Дзюба

ZAMILUJ SE DO MĚ V SOBOTU
ТИ ЗАКОХАЙСЯ В МЕНЕ
У СУБОТУ

Výbor z básní
Вибрані вірші

S láskou a něhou věnuji své drahé manželce Tefance.
Serhij Dzjuba

Моїй дорогій дружині Тетянці з любов'ю і ніжністю
присвячую.
Сергій Дзюба

* * *

Життя – нетривке, лиш частинка мене,
А сни мої – вічні й розкуті.
Сміливець, який в них колись упірне,
Нічого, однак, про життя не збагне, –
Він дійде до іншої суті.

А я собі маю на сіль та на хліб,
І жінку – для буднів і свята,
Іконку – для Того, хто в мізках захрип,
Кривавих легенів довершений німб,
І вірші, яких небагато.

Ще проситься голос, ще кличе біду
Ця думка тілесна, а ноги –
Святі мої ноги пекельно гудуть,
І так неважливо, коли я піду, –
Я завжди готовий в дорогу.

* * *

Život je vratký, jen část mě samotného
a moje sny jsou věčné a rozkuté.
Odvážlivec, který se do nich někdy ponoří,
se stejně nic o životě nedozví –
přijde do jiného jsoucna.

A já mám na sůl a na chleba,
a ženu – na všední den i svátek,
ikonku pro Toho, kdo ponořen do myšlenek zaspal,
dokončenou svatozář plic naplněných krví,
a básně, kterých je málo.

Neprosí hlas, nevolá bídu,
ta tělesná myšlenka a nohy –
moje svaté nohy pekelně duní,
ale to není důležité, pokud půjdu.
Jsem vždy připraven na cestu.

* * *

Таке недоторкане небо
Тут тіні своєї боїться,
В квартиру шепоче, дивне,
Що Ти ще народиш бога.

Я сплю. Мені добре спиться,
Коли Ти заходиш в мене.
А місто живе, як востаннє.
І п'є нашу кров. Потроху.

Десь ранок чекає біло...
А хто там іконно на шибках?!
Я стільки про Тебе знаю,
Що, мабуть, не знаю нічого.

* * *

Takové netknuté nebe:
bojí se svého stínu,
do okenice šeptá o zázraku,
že Ty ještě porodíš boha.

Spím. Dobře se mi spí,
když přicházíš ke mně.
A město žije, jako naposled.
A pije naši krev. Po troškách.

Někde bíle čeká ráno...
Kdo je tam, ikono z vitráží?
Vím toho o Tobě tolik,
až skoro nevím nic.

* * *

коли в домі немає чого читати
я телефоную бабусі
тепер дзвоню їй у вихідний
20 вересня року здається 1964-го
і нетерпляче запитую чи я вже народився

бабуся не дивується може всевишній
взагалі їй навіть цікаво
хоч вона саме смажить насіння
аж мені пахне

ні я не народився
але чого квапитися
у неділю народжуються
лише язикаті
а їй хочеться щоб мене цвяхи
поважали

мовчимо трохи з бабусею
кожен про своє
у обох серце болить
але мені ліпше бо все ще молодший

дякую бабусю хто б це мене
сьогодні зворушив
а в неї сльози з очей
крап крап
на здоров'я
дитинко

* * *

Když není doma co číst
volám babičce
nyní jí volám v neděli
20. září v roce 1964
a nedočkavě se ptám zda už jsem se narodil

Babička se nediví – leda snad Nejvyšší
docela ji to baví
i když jenom praží semínka,
co voní až ke mně

Ne nenarodil
ale nač spěchat
v neděli se rodí
jenom prostořecí lidé
chce aby si mě hřeby
vážily

Trochu s babičkou mlčíme
každý o tom svém
oba nás bolí srdce
ale mně je líp – jsem přeci jen mladší

Děkuji babičko
kdo jiný by mě dnes
dojal
a ona má v očích slzy
na zdraví
děťátko

кладу слухавку так наче
з янголом порозмовляв
все-таки добре мати
хоча б одну бабусю

треба б якось і на могилку
навідатися

Pokládám sluchátko zdá se mi
jako bych mluvil s andělem
každopádně je dobré mít
aspoň jednu babičku

Bylo by potřeba také
navštívit hrob

* * *

Мене пофарбували
в інший колір
і я тепер почуваюсь,
мов покритка,
яка нічим не завинила,
але мусить соромитися
всього, що сталося.

Проте тому,
хто зможе любити
мене і такою,
я віддаватимуся
ще з більшою пристрастю
та насолодою, бо справді
кохатиму кожного з вас:

Мов єдиного та
неповторного, досі
незайманого, а тому
сповненого глибокої
і чарівної таємниці.
Я щоразу зваблюватиму вас,
як жадана дівчина!

* * *

Natřeli mě
jinou barvou
a teď se cítím
jako svobodná matka,
která není ničím vinna,
ale musí se stydět
za vše, co se stalo.

Přesto se za toho,
kdo mě může mít rád
takovou, jakou jsem,
vdám
s ještě větší vášní
a radostí, protože opravdu
budu milovat každého z vás:

Jako jedinečného a
neopakovatelného, dosud
neposkvrněného a tedy
obestřenéno hlubokým
a kouzelným tajemstvím.
Pokaždé vás budu svádět,
jako vytoužená dívka!

Я ставатиму вами,
і в усіх мандрах
ви матимете дещицю
моєї душі.
Я молитимуся за вас,
мов черниця, аж доки
одного дня

Відчую, як ви знову
торкаєтеся мого
пружного і невгамовного
тіла. Ми завжди будемо
разом! А зараз тримайте
свої валізи та вирушайте
в наше майбутнє.

І пам'ятайте:
що б не трапилося,
які б колії та перони
не були між нами,
ви – найкращі!
Це кажу я, ваша
станція «Чернігів».

Budu se stávat vámi
a na všech toulkách
budete mít kousíček
mé duše.

Budu se za vás modlit,
jako jeptiška, až
jednoho dne

ucítím, jak se znovu
dotýkáte mého pružného
a nezkrotného
těla. Vždycky budeme
spolu! A teď si vezměte
své kufry a vyrazte
do naší budoucnosti.

Aby se nestalo,
že se mezi nás
dostanou nějaké koleje a nástupiště.
Nezapomeňte:
jste nejlepší!
To říkám já, vaše
stanice „Černihiv“.

* * *

Всі мрії жінок про свободу –
Нестримні, як води Гольфстріму.
Жінки потерпають від вроди –
Вночі. Мов Христос. Невловимо.

І будуть нескінчені страти –
Невинні, як зміна білизни...
Жінки приросли до пілатів.
Пілати – це ніби Вітчизна.

* * *

Všechny touhy žen po svobodě
jsou nezadržitelné jako vody Golfského proudu.
Ženy se třesou krásou –
v noci. Jako Kristus. Nepostřehnutelně.

A budou nekonečné ztráty –
nevinné jako výměna prádla...
Ženy přirostly k pilátům.
Piláti – to je něco jako vlast.

* * *

Ми познайомились
на обшарпаній кухні
у студентському гуртожитку,
але, здається, я завжди
знав Тебе у храмі.

Я не розумію молитви
і хрещусь, мов блаженний,
бо дивлюсь на Ісуса
і бачу Твоє обличчя.

Ви разюче схожі!
Хто ти?
Невже все життя
я буду нести хрест
цієї страшної і захоплюючої
таємниці?

Покохавши Тебе,
я прийшов до Нього,
але кого з вас я маю тепер
любити більше?!

* * *

Seznámili jsme se
ve vybydlené kuchyni
na studentských kolejích,
ale zdá se mi,
že jsem tě vždycky znal z chrámu.

Nerozumím modlitbám,
křížuji se a jsem blažený,
protože se dívám na Ježíše
a vidím Tvoji tvář.

Jste si překvapivě podobní!
Kdo jsi?
Možná celý život
ponesu kříž
toho velkého a úchvatného
tajemství?

Když jsem se do Tebe zamiloval,
našel jsem Jeho,
ale koho z vás mám teď
milovat víc?

* * *

Тані

Душа – мов скрипка: пилом припада
І враз страждає на високих нотах.
Ти ще струна – не думай про літа,
Ти закохайся в мене у суботу.

Душа – як рима: все шука слова,
Мандрує від поеми до поеми.
Ти знаєш: благодать – де нас нема.
Немає нас в Парижі і Сан-Ремо...

Ти відпочинь – мов квітку, не зірву.
У мене тільки чуб – від Одіссея.
Так хочеться душі, як божеству,
Щоб хтось молився хоч колись на неї.

* * *

Táně

Duše je jako housle: zapadá prachem
a trpí ve vysokých tónech.
Ty jsi struna – nemysli na léta,
zamiluj se do mě v sobotu.

Duše je jako rým: stále hledá slova,
cestuje z básně do básně.
Ty víš: pohoda je tam, kde nejsme my.
Nejsme v Paříži ani v San Remu...

Odpočiň si – neutrhnu tě jako kytku.
Mám jenom čupřinu od Odyssea.
Duše chce totéž, co božstvo,
aby se k ní někdo pomodlil.

* * *

Це – просто дощ, а Ти – така красива!
Таку Тебе створив для мене день.
Я знав Тебе, сто років знав до зливи...
Мені б себе не бачити лишень.

Дивлюся, як дитина із колиски,
Немов чернець, який прийшов у храм.
Це – просто дощ. І небо зовсім близько,
Та я йому Твій погляд не віддам.

Так урочисто, ідеально зримо,
Щиріше всіх шедеврів і уяв!
Це – просто дощ із карими очима,
І ні краплинки я не змарнував.

* * *

Je to jen déšť, a Ty – jsi krásná!
Tak stvořil mi Tě dnešní den.
Znal jsem tě sto let před lijákem...
Sebe bych radši neviděl.

Dívám se jak dítě z kolébky,
jak mnich, co prvně spatřil chrám.
Jenom déšť a – nebe na dosah,
tomu tvůj pohled nevydám.

Svátečně je mi, když jsi tady,
vidím víc, než malíř aktů!
Je to jen déšť s tvýma očima,
z něhož hltám každou kapku.

* * *

Не питай чи кохаю – доторкнись до моєї долоні:
Вона тепла, як море, що нас обіймає у липні.
А слова – це для вічних: для тих, кого більше не буде.
Я ще зовсім не вмію майструвати некрополі слів.

Не питай чи кохаю – хай насниться Тобі наше море:
Воно справжнє, як мрія, і звабливе від хвилювань.
А слова – тільки птахи: так легко їх можна спіймати
В чорно-білий пейзаж, заґратований терпким «прощай».

Не питай чи кохаю – ми ще навіть не вийшли із моря:
Ці кумедні медузи щиріші за саги про світ.
А слова – може, є: наче папороть, що на Купала
Озивається цвітом, якого ніхто не знайшов.

* * *

Neptej se, zda miluji – dotkni se mé dlaně:
je teplá jako moře, které nás v červenci objímá.
A slova – ta jsou pro zvěčnělé: pro ty, kteří už víc nebudou.
Ještě moc neumím zakládat pohřebiště slov.

Neptej se, zda miluji – ať se Ti zdá o našem moři:
je opravdové, jako touha, a svůdné svým vlněním.
Slova – to jsou jen ptáci: tak snadno je můžeš chytit
do černobílé krajiny zamřížované trpkým „sbohem“.

Neptej se, zda miluji – ještě jsme ani nevyšli z moře:
ty legrační medúzy jsou upřímnější než ságy o vzniku světa.
A slova – možná jsou jako kapradina, která se o svatojánské noci
ozývá květem, který ještě nikdo nenašel.

* * *

зима така маленька мов японка
і ось твій тихий вирок завтра дощ
це так мов хтось поцупив поцілунок
дозволь скохати віхолу одну

адажію для білого ведмедя
самотнього мов острів науру
бо істина лиш білосніжна жінка
що зникне ще до ранку як токай

та ти мене не слухаєш пробач
ви вже про все домовились з зимою
ти більше не моя північна зірка
а лисеня що спить і хоче в ліс

* * *

Zima je malinká jako Japonka
a tady je tvůj tichý rozsudek: zítra déšť.
Jako by někdo ukradl polibek.
Dovol mi polaskat jednu vánici,

adagio pro bílého medvěda
osamělého jak ostrov Nauru,
protože jistá je jen sněhobílá žena,
co zmizí ještě před ránem jako tokajské.

A ty mě neposloucháš, promiň.
Už jste se na všem domluvily se zimou,
už nejsi moje severní hvězda,
ale spící liščí mládě, které chce do lesa.

Чекання

Не випав сніг – щасливий, ніби мить.
Мені не стало легше від бронхіту.
І Моцарт у кімнаті не звучить –
Такий п'янкий, як жінка незужита.

Як Ти, що ще з роботи не прийшла,
Не сіла тихо на краєчок ліжка,
Не плакала і не горнулась трішки
До іншого далекого тепла.

І я, такий нескараний, лихий,
Не свідок, а Пілат тієї муки,
Одержу не смолу, а борщ смачний,
І поцілую не вуста, а руки.

Čekání

Nenapadl sníh šťastný jako okamžik.
Kašel mě nepustil.
A Mozart – opojný, jako promarněná žena –
v pokoji nezní.

Jako Ty, když jsi ještě nepřišla z práce,
nesedla sis na okraj postele,
neplakala a trošku se nepřitulila
k jinému dalekému teplu.

A já jsem nepotrestaný a zlý,
ne svědek, ale Pilát těchto muk,
nepodají mi smůlu, ale chutný boršč,
a nepolíbím ústa, ale ruce.

* * *

Ейфелева вежа Твоєї гордості
все-таки дозволить приземлитись
самотньому
листку-літачку.
А там я сховався!

* * *

Крихітному сніговичку
сниться зимно
молоко жінки.

* * *

Eiffelova věž Tvé hrdosti
někdy dovolí padnout na zem
osamělému
lístku-letadélku.
A pod ním jsem se ukryl!

* * *

Drobounkému sněhuláčkovi
se zdá
o ženském mléce.

* * *

Скінчився день,
скінчився рік,
ти починаєшся:
вже не цілована,
ще не цілована –
тілом білим
і білим віршем.

Я знову вірю,
що то початок:
одразу начисто –
і без чернетки...
мов вогник свічки,
тремтять секунди,
а десь над ними
тремтять уста.

* * *

Skončil den,
skončil rok,
ty začínáš:
už jsi nepolíbená,
ještě jsi nepolíbená –
bílým tělem
ani bílým veršem.

Já znovu věřím,
že je to začátek:
náhle načisto –
a bez náčrtu...
vteřiny se chvějí
jako plamen svíčky
a někde nad nimi
se chvějí ústa.

Двійники

Я бачив нас обох: її, на тебе схожу,
І нібито мене – лиш через десять літ.
Мов хтось наворожив чи зараз тут ворожить,
Що наші двійники з'являються на світ.

Їм чорне кошения дорогу перебігло.
І звідкіля воно на пляжі узялось?
І жінка та була така засмагло стигла!
Я бачив: він кохав – її, а не когось.

У нього сивини було, здається, більше.
І болю – у очах, і старості – в ході.
Він, мабуть, теж вночі присвячував їй вірші:
Ні зрадити не міг, ні втратити в житті.

Я бачив їх обох – щось підійти манило:
Кудись за горизонт лиш зазирнуть тихцем.
Поглянула в мій бік – на хмару білу-білу,
Що мусила тепер нас розлучить дощем.

Dvojníci

Viděl jsem nás oba: ji, podobnou tobě,
a téměř sebe – jen o deset let později.
Jakoby někdo předpověděl, nebo právě předpovídá,
že na svět přicházejí naši dvojníci.

Přeběhla jim přes cestu černá kočka.
Ale kde se vzala na pláži?
Žena byla tak osmahle zralá!
Viděl jsem: on miloval ji a ne kteroukoli.

Zdá se, že měl víc šedivých vlasů.
A bolest v očích a stáří v chůzi.
Možná jí také v noci psal básně:
nemohl ji zradit, ani ztratit v životě.

Viděl jsem je oba – něco mě lákalo přiblížit se:
jen tiše nahlédnout někam za horizont.
Podívala se mým směrem – na bílý oblak,
který nás teď musel odloučit deštěm.

* * *

Коли мене підсмажить впертий час,
Я й там про Неї пам'ять не скалічу.
Кохаєм ми. А хто кохає нас?
Старію. Лиш бальзаківський Бердичів

Перетинає сни, як напівбог,
Дарує кляштор босих кармелітів...
Так мало часу для кохання вдвох,
Що варто цим займатися щомиті.

* * *

Když si mě opéká nezlomný čas,
nezmrzačím své vzpomínky na tebe.
Milujem. Kdo ale miluje nás?
Stárnu. A jen balzakovský Berdyčiv

protíná moje sny, jak polobůh,
který klášter karmelitů daroval...
Není čas, milujem oba na dluh,
dávat lásku musíme si stále dál.

Balada o květině

Toužil jsem po temnotě,
po pustině,
po poušti.

Ze zoufalství a únavy
jsem se stal známým zvířetem.
A ležel jsem pod třemi dekami –
skrčené, vyplašené
stvoření.

Žádný div,
že jsem mrznul.

A přicházel jsem o rozum,
jako sto básníků,
a nedokázal jsem ze sebe
vymáčknout jedinou myšlenku.
A volal jsem na pomoc Ježíše.
A usilovně jsem masíroval
neduživé srdce.
Vylekala ses.

A probudila ses jako
Planoucí Květina,
abys za mnou mohla přijít
a rozpadnout se na lupínky.
Chtěl jsem teplo,
krásu,
sny, které se zapomínají.

Žádný div,
že jsme usínali...

* * *

Дивно мені:
намалював сонце,
а воно гріє.

* * *

Тяжко мені:
падають зірки,
а бажання закінчилися.

* * *

Добре мені:
красиво цвіте портулак
на моїй могилі.

* * *

Je mi podivně:
namaloval jsem slunce
a ono hřeje.

* * *

Je mi těžko:
padají hvězdy
a mně došla přání.

* * *

Je mi dobře:
krásně kvete šrucha
na mém hrobě.

* * *

Наше життя – боротьба з срібняками:
Тридцять... Ще тридцять... – на кожному кроці...
Хто я між вами? Хто ви між нами?
Знову піщинка кулею в оці!

Тут продаються пілати й месії:
І не горгонам – месіям й пілатам...
Я не впізнав вас, діво Маріє,
Будете, діво Маріє, багаті!

Знаю, що виживу, певно, що мушу:
Скільки нас винних отут – без провини...
Хто там по душу? Знову – по душу?
Я не ділю цей товар на частини!

* * *

Náš život je honba za stříbrňáky:
Třicet... plus třicet... na každém kroku...
Kdo jsem já mezi vámi? A kdo jste vy?
Jsme si jen zrnka písku v oku!

Na prodej jsou tu piláti a mesiáši:
Ne pro gorgony, pro mesiáše, pro piláty...
Nepoznal jsem Vás, panno Marie,
Ale budete jistě, panenko, z těch bohatých!

Vím, že to přežiji, budu muset:
Kolik je nás tu vinných – kolik bez viny...
Komu jde o duši? A – co je duše?
Takové zboží nechci krájet na díly!

* * *

Небо прийшло до сосен.
Замріяне – до закоханих:
благословити.

Люди схопили небо
і вичовгали його мрії.
А потім – гамак зробили.

І розп'яли – між сосен.

* * *

K borovicím sestoupilo nebe
očarované zamilovanými,
aby jim požehnal.

Lidé nebe chytili,
pošlapali jeho sny.
Pak z něj udělali hamaku.

A napnuli mezi borovice.

* * *

Люди,
будь ласка, тихіше, –
не чути моря.

* * *

В кутку гітара,
старенька-старенька,
як дитина,
стоїть важко.

* * *

Lidé,
ztište se, prosím,
není slyšet moře!

* * *

Staříčká kytara
v koutě
stojí vratce
jako malé dítě.

* * *

На сріблястій долоні вічності
маленька дівчинка
розчісує коси
місячним гребінцем
і в примхливому люстерку
не бачить свого обличчя:
Там її погляд
і зморшки
незнайомі
Жінки.

* * *

Na stříbrné dlani věčnosti
si malé děvčátko
rozčesává vlásky
měsíčním hřebínkem
a ve vrtošivém zrcadle
není jeho obličej
Vidí své oči
a vrásky
neznámé
Ženy.

* * *

На острові,
далекому, мов сльози Єви,
стиснутому обіймами
сліпучо-білих скель
так, що можна спіймати
горизонт, якщо він не втікає у море,
знайшла прихисток
музика –
щоб народити
Чоловіка
і Жінку.

* * *

Na ostrově,
dalekém, jako Eviny slzy,
sevřeném v náručí
bílých skal tak oslnivých,
že je možné zachytit
horizont, dokud nepláchne do moře,
našla azyl
hudba,
aby porodila
Muže
a Ženu.

* * *

Заплакана красуня:
вії
намистинками сліз
прихилили
веселку.

* * *

Живіть довго,
пишіть мало
і не звинувачуйте Небо
у гріхах.

* * *

Zaplakala krasavice
a korálky
na řasách
ohnuly
duhu.

* * *

Žijte dlouho
pište málo
a z hříchů
neobviňujte Nebe.

* * *

*Упали листья на дорогу,
Они упали, им легко...
Татьяна Гнедаш*

Колись я напишу
останнього вірша
і не доживу
до старості:
впаду собі на дорогу
осіннім листям
і мені буде легко.

Не хвилюйся.
Я все одно прийду
на побачення з Тобою,

зваблений
тоненькою свічкою
у храмі...

* * *

*Spadly listy na cestu,
Spadly, je jim lehkó...
Tatana Gnědaš*

Jednou napíšu
poslední báseň
a nedožiji se
stáří:
spadnu si na cestu
s podzimním listím
a bude mi lehkó.

Neměj strach.
Určitě se přijdu
s tebou rozloučit,

přivábený
štíhlou svící
v chrámu...

Дещо про любов справжнього непрофесіонала

Для того, щоб зрозуміти поезію, потрібна тиша.
Не раптові, дрібно нарізані кружальця пауз,
коли відчуваєш себе затравленим монстриком,
готовим однією рукою грати на фортепіано,
а іншою – ламати стілець.

Ви знаєте тишу, яка нагадує молитву?
Напій з самотності і болю, який у нас називають спокоєм?
Я люблю таку тишу,
вірші моєї дружини Тані
і мудру поезію молоді Ліни Костенко.

Бідні юні поетки двотисячних!
Часто вони лише переказують молодість.
Але найкрасивіші, найвитонченіші руки її величності Жінки,
підставлені для поцілунків усьому світу, –
вже не кохання і ще не велика поезія.

Душа філософа – щира і водночас недоторкана, як музика.
Я люблю Бога і відчуваю його присутність –
навіть у переповнених тролейбусах.
Тому мало ходжу до храму.
Особливо на великі свята. Там суетно.

Він сниться. Я без кінця думаю про Нього.
Мені цікаво сперечатися з Ним,
погоджуватися й висловлюватися інакше.
Все-таки Він трохи розуміється на драматургії.
Ну, й кортить дізнатися про останню мить свого життя!

Něco o lásce pravého neprofesionála

Abychom mohli porozumět poezii, potřebujeme ticho.
Nikoliv náhlá, nadrobno nakrájená kolečka pauz,
kdy se cítíš jako ulovená příšerka,
která dokáže hrát jednou rukou na klavír
a druhou rozbíjet židli.

Znáte ticho, které připomíná modlitbu?
Nápoj ze samoty a bolu, kterému se u nás říká klid?
Miluji takové ticho,
básně mé ženy Táni
a moudrou poezii Liny Kostenko.

Nebohé mladé poetky z počátku století!
Často jen předvádějí mládí.
Nejkrásnější ruce jejího veličenstva Ženy,
nastavené celému světu k polibkům –
to sice už není jen láska, ale ještě to není velká poezie.

Duše filosofa je upřímná i nedotčená jako hudba.
Miluji Boha a cítím jeho přítomnost
dokonce i v přečpaných trolejbusích.
Proto málo chodím do kostela.
Zvláště ne o velkých svátcích. Je to tam marné.

Zdá se mi o NĚm. Neustále na NĚj myslím.
Rád se s Ním hádám,
souhlasím a vyjadřuji se jinak.
On přece taky trochu rozumí dramaturgii.
Mám chuť dozvědět se o posledním okamžiku svého života!

Більше я думаю тільки про Таню.
Так, я люблю кохати.
Кажуть, у цьому світі
професійно не можна займатися двома речами:
коханням і поезією.
Отож я – справжній непрофесіонал.

Я навіть Україну люблю – хай їй грець!
І люблю свій Чернігів,
де мешкає багато жадібних та заздрісних людей,
немає площі Бетховена й вулиці Шопена,
але є немало іншого, – от хоча б за це.

Мабуть, у нинішні смутні часи,
часи політичного лицемірства
й гіркокого запаху громадянської війни,
поет повинен не зриватися на фальцет,
жити на Землі, проте у Всесвіті.

Тільки я не завжди пристаю
на це універсальне слово «повинен»,
бо доволі люблю себе.
Ще б пак! У мені – стільки позитиву:
я – добрий, більш-менш талановитий і дуже скромний.

Взагалі, я люблю уявляти,
як колись ви вигадаете мене. Це буде нескладно!
Вигадаете, мов ляльку,
яка вміла говорити і знала невеличкі почуття –
розміром від народження до смерті.

Víc myslím jen na Táňu.
Ano, rád miluji.
Říká se, že na tomto světě
nelze být profesionálem zároveň
v milování i poezii.
Takže jsem skutečný neprofesionál.

Dokonce miluji i Ukrajinu – aby ji šlak trefil!
A miluji svůj Černihiv,
přestože tady bydlí spousta chamtivých a závistivých lidí,
a není tu Beethovenovo náměstí
ani Chopinova ulice.

Možná v těchto smutných dobách
licoměrné politiky
a hořkého zápachu občanské války
nesmí básník sklouznout do fistule,
žít na Zemi, ale i ve Vesmíru.

Ale málokdy přistoupím
na to univerzální „nesmí“,
protože se mám dost rád.
Ještě to tak! Mám tolik kladných vlastností:
jsem dobrý, víceméně talentovaný a velmi skromný.

Rád si představuji,
jak si mě jednou vybájíte.
Třeba jako loutku,
která uměla mluvit a znala základní pocity
v čase od narození do smrti.

Можливо, ви схочете мати мене напам'ять –
як акваріум із рибками золотої ментальності.
Раптом я роздмухаю хоч одне ваше бажання
чи викинусь зі своєї химерної вежі
у ваш правильний світ?

Інколи ви випили б найгіршого вина
і лягли в ліжко – не так уже й важливо з ким.
Інколи ви відчуваєте себе іржавим авто,
самотнім, як наша Земля
напередодні другого Потопу.

Мабуть, тоді ви трішки позаздрите мені,
якого любило й ненавиділо стільки інших.
Просто ви подумаете, що я ніколи не був купою
металевого брухту.

Дивно: колись ви неодмінно вигадаєте мене...
І це буде неправда.

Možná zatoužíte nechat si mě na památku –
jako akvárium rybek s krátkou pamětí.
Rozdmýchám aspoň jedno z vašich přání,
nebo skočím ze své slonovinové věže
do vašeho skutečného světa?

Někdy byste vypili i to nejhorší víno
a lehli si do postele, lhostejno s kým.
Někdy si připadáte jako rezavé auto,
osamělí, jako naše Země
v předvečer druhé Potopy.

Pak mi možná budete trochu závidět,
mně, kterého milovalo a nenávidělo tolik jiných lidí.
Zkrátka usoudíte, že jsem nikdy nebyl
hromadou šrotu.

Jednou si mě určitě vybájíte...
A nebude to pravda.

Сон

І був я поетом,
І жив тисячу років...
А потім – все минулося:

Тільки відбитки Твоїх ніг
На піску.

Sen

A byl jsem básník,
a žil jsem tisíc let...
a potom – všechno skončilo.

Zbyly jen otisky Tvých chodidel
v písku.

Поезія із сімейної скарбнички

Я не знаю багато подружніх пар, які б співіснували так, наче поєднані одним кровообігом, однією артерією, щоб їхні серця билися в єдиному ритмі. Українська поетична й життєва пара, Тетяна та Сергій Дзюби, такою є. Неначе кров у венах цих двох людей окислюється поезією, наче разом дихають метафорами й видихають поетичні образи. Однак вони – вже не ідентичні. Кожен із них у своїй творчості – самостійний, неповторний і винятковий. Буцімто з одного тіла виринає знову дві душі. Ким вони постають перед перекладачем та читачем?

Там, де море, там і сіль (про поезію Тетяни Дзюби)

Пошук сподівань. Відголос *«захриплого голосу вітрів»*. Бажання гармонії. Сказати все й при цьому зберегти таємницю. Наслідувати спів старих акинів зі степів, не зрікаючись міста. Все це і ще більше – поезія Тетяни Дзюби. Можливо, все інакше й, наразі, вона хоче бути лише краплиною, що *«точить північ»*, можливо, навіть *«паузою серед мовчання»*. Таке прагнення ми можемо вважати безглуздим, або ж навпаки сприймати, як спробу створити чудо. Адже жити, творити і водночас володіти *«вмінням не полишати відбитки на склі, сліди на снігу, подих на люстерку»*, – це більше ніж мистецтво. Це спроможні здійснити лише янголи та мавки. Істинне життя (як і справжня поезія) керується іншими, менш збагненими правилами, аніж пропонує, наприклад, теорія літератури.

Літературознавець Тетяна Дзюба це усвідомлює, й тому свою професію та написання лірики відмежовує. І тому *«у ночі чорний крєп / ліхтар вбиває цвяхи світла»* та жінки, що важко засинають під завалами клопотів і негараздів, шукаючи *«колії, Що ведуть у тупик ночі»*. Вони уникають їх потім, як *«здрибнілі анни кареніни, / котрим вибавлення від проблем / гарантоване лише до ранку»*. Час, його минущість у природі й у людських домівках, наповнений реальністю: *«у місті, що пахне літаками і гумою, розпочався сезон рибальства та полювання»*.

У віршах Тетяни Дзюби з'являються незаявлені метафори поруч із, здавалося б, звичайними твердженнями, яким не бракує оригінальності, – як, наприклад, у її відомій поезії на тему минущості: *«Час просочується сіллю, / Як пісок із найдавнішого годинника... / Пече, випікає, ятрить. / А потім даленіє, розчиняється, – І стає морем»*. Морю присвячений і триптих, у якому стихія води персоніфікується та водночас співвідноситься з людським світом.

Екзистенційне відчуття меншості та марності людини по сусідству з колискою життя, у цих віршах виділено твердо й немилосердно: *«намагалися сподобатися вітрини магазину / «Колоніальні товари», пнулися від пухи парасольки. // Лише море не позувало і не лукавило – йому було / це просто ні до чого. Кінець хвили ставав / білозубою посмішкою у відповідь на посмішки / авгурів»*. Море, річка, вода, дощ, лід... З вогню – лише попіл. До цього – ще й історія. Суворо, неначе випадковість, майстерно, влучно: *«Історія – голова професора Доуеля: / все знає, але не воліє / говорити»*.

Жіноче (анітрохи не феміністичне) сприйняття, яке нам ненав'язливо та зрозуміло нагадує, щоб ми не намагалися порівнювати історію, написану переможцями, з історією переможених. Звичайно, що відбитки історії містяться і в інших віршах Тетяни Дзюби, але основне спрямування її поезики закладено в інтимній ліриці. Трагедії продираються з нутрощів мініатюрних подій, а не навпаки. Стається так раптово й без зайвих емоцій та сентиментів.

Львівські миші виживають за будь-якого режиму, водночас люди непевні, чи буде почута їхня молитва. Розраду можна знайти у воді, *«де на листках-човнах осінь відпливає, / багряними ордаліями за собою / спаливши мости»*, тобто знову ж таки в обіймах природи, якій поетеса вірить і покладає на неї великі сподівання: *«Каиштан упав – / розкрилася / душа»*.

Дивлюсь на Ісуса і бачу Твоє обличчя (про поезію Сергія Дзюби)

Сергій Дзюба – це лірик протиріч, які, звичайно ж, не заперечують одне одного. В одній (дуже знаковій) частині своєї поетичної творчості він – суттєво інтимний, в іншій – переконливо суспільний, ще в іншій шукає сенс художньої творчості. Настрої теж переплітаються: жартівливість змінюється ностальгією, шум зустрічається з тишею (що інколи «нагадує молитву»), а сум – це брат радості. І усюдисущими є кохання та ... віра. Віра в те, що кохання має глибше значення, а також, що Бог – не лише всемогутній, але й всерозуміючий, що це – істота з великою неупередженістю, інколи незрозуміла, проте завжди гідна бути взірцем.

У поетичних зізнаннях С. Дзюби ці два феномени – земне кохання (до жінки) і Бог чи-то Божий син – навіть перегукуються: *«Я не розумію молитви / і хрещусь, мов блаженний, / бо дивлюсь на Ісуса / і бачу Твоє обличчя»*. Ісуса та свою кохану він ставить нарівні: *«Покохавши Тебе, / я прийшов до Нього, / але кого з вас я маю тепер / любити більше?!»*. Моментами здається, що ікона з вітража зливається з його коханою жінкою. Поет вважає це захоплюючою таємницею, яка водночас і його хрест.

Поруч із коханням до жінки з'являється також любов до домівки, до Батьківщини, але, як притаманно Сергієві Дзюбі, ця любов – несліпа: *«Я навіть Україну люблю – хай їй грець! / І люблю свій Чернігів, / де мешкає багато жадібних та заздрісних людей»*. Він додає і поетичне кредо: *«у нинішні смутні часи, / часи політичного лицемірства / й гіркого запаху громадянської війни, поет повинен не зриватися на фальцет, / жити на Землі, проте у Всесвіті»*.

У своєму тавруванні людських слабкостей він часто використовує біблійні посилання: *«Наше життя – боротьба з срібняками: / Тридцять... Ще тридцять... на кожному кроці... / Знову піщинка кулею в оці!»*.

З висловленого може скластися враження, що Сергій Дзюба – поет суспільно-критичного спрямування. Але передусім він – оспівувач кохання до жінки. Найчастіше до тієї єдиної. Вихід за береги цієї теми у його творчості хоча й є функціональним і не випадковим, все ж таки, як поет, найкраще він почувається в інтимній ліриці, зі своєю коханою: *«Так урочисто, ідеально зримо, / Щиріше всіх шедеврів і уяв! / Це – просто дощ із карими очима, / І ні краплинки я не змарнував»*.

Його закоханість торкається і неба: *«Небо прийшло до сосен. / Замріяне – до закоханих: / благословити»*. Проте й тут він відчуває загрозу: *«Люди схопили небо / і вичовгали його мрії. / А потім – гамак зробили»*. Деякі вірші можуть здаватися авторською епітафією, але не сповнюють трепетом смутку з минулості людського буття: *«І був я поетом, / І жив тисячу років... / А потім – все минулося. // Тільки відбитки Твоїх ніг / На піску»*. Незважаючи на всі страхи та зауваження письменника, його віра – від земного життя до найвищої краси – здається непохитною.

Поет Дзюба опановує різноманітні ліричні форми, людина Сергій любить поезію, свою дружину та життя. Ми пізнаємо це у його літературній творчості. А це чудова рекомендація для читача.

Мілан ГРАБАЛ,
письменник, перекладач,
Чехія

Rodinné stříbro poezie

Neznám mnoho manželských dvojic, které fungují, jako by byly napojeny na jediný krevní oběh, jedinou tepnu, jimž by srdce tlouklo ve shodném rytmu. Ukrajinský básnický a životní pár Tetana a Serhij Dzubovi takový je. Jako kdyby oběma krev v žilách okysličovala poezie, jako kdyby spolu dýchali metafory a vydechovali básnické obrazy. Ty už ovšem nejsou shodné. Každý je v tom, co napíše sám za sebe, neopsaný, neovlivněný. Ze zdánlivě jednoho těla vystupují opět dvě duše. Jak se jeví překladateli a čtenáři?

Kde je moře, je i sůl (o poezii Tetany Dzubovy)

Hledání naděje. Ozvěna „ochraptělého hlasu větrů“. Touha po harmonii. Říci vše a přitom zachovat tajemství. Pokračovat ve zpěvu starých akynů z asijských stepí a nezřící se města. To všechno a ještě víc je poezie Tetany Dzubovy. Možná je to jinak, možná chce být jen krůpějí, co „brousí půlnoc“, možná dokonce „pauzou uprostřed mlčení“. Můžeme takovou snahu považovat za nesmyslnou nebo naopak ji vnímat jako pokus o zázrak. Protože žít, tvořit a přitom mít „schopnost nezanechávat otisky na skle, stopy ve sněhu a dech na zrcátku“, je víc než umění. To svedou jen andělé a víly. Skutečný život (a tedy i skutečná poezie) se řídí jinými, méně uchopitelnými pravidly, než nabízí třeba literární teorie.

Literární teoretička Dzubová si je toho vědoma, a proto svou profesi při psaní veršů odkládá. A tak „*do černého krepu noci / lucerna zatlouká hřebíky světla*“ a ženy, jež ztěžka usínají zavaleny starostmi a trápeními, hledají „*koleje, / jež vedou do slepé ulice noci*“. Přecházejí je potom jako „*rozdrcené anny kareniny, / zbavené problémů / jen do rána*“. Čas, jeho plynutí v přírodě i v lidských sídlech, je nasycen realitou: „*ve městě, které je cítit letadly a gumou, začala rybářská a lovecká sezóna*“.

V básních Dzubové se objevují neotřelé metafory vedle zdánlivě obyčejných sdělení. Ta však nepostrádají originalitu, jako je třeba vyjádření poezií dost vytěženého tématu míjení: „*Čas prosákne solí, / jako písek z nejstarších hodin... / Pálí, spaluje, drásá. / A potom zaniká, rozpouští se, / stává se mořem*“. Moři je věnován triptych básní, v nichž vodní živel je personifikován a zároveň konfrontován s lidským světem.

Existenciální pocit malosti a marnosti člověka v sousedství kolébky života je v těchto verších zvýrazněn tvrdě a bez slitování: „*výklady obchodu / ,Koloniální zboží‘ se snažily zalíbit, / deštníky se dmuly pýchou. // Jen moře nepózovalo a nepřetvařovalo se. / Bylo mu to jedno. Hřeben vlny odpovídal / bělozubým úšklebkem na úsměšky / augurů*“. Moře, řeka, voda, déšť, led. Z ohně jen popel. A do toho dějiny. Stroze, jakoby mimoděk, výstižně, přesně: „*Dějiny jsou jako hlava profesora Dowella: / všechno vědí, ale mají za to, že lepší je / mlčet*“.

Ženské (nikoli feministické!) vidění, jež nás nevtíravě a srozumitelně napomíná, abychom dějiny psané vítězi nezkoušeli porovnávat s dějinami poražených. Jistěže jsou stopy historie obsaženy i v jiných básních Těfany Dzuby,

ale těžiště její poetiky je uloženo do intimity. Dramata se prodírají z vnitřku mikropříběhů a ne obráceně. Děje se tak naléhavě a bez zbytečných emocí nebo sentimentu.

Lvovské myši přežívají všechny režimy, přitom lidé si nejsou jisti, zda bude vyslyšena jejich modlitba. Úlevu lze nalézt ve vodě, „*kde na lodičkách z listů odplouvá podzim, / který za sebou spálil mosty / purpurovými božími soudy*“, tedy opět v náruči přírody, již básnířka věří, vkládá v ni velkou naději: „*spadl kaštan / a otevřela se / duše*“.

Když se dívám na Ježíše, vidím Tvoji tvář *(o poezii Serhije Dzjuby)*

Serhij Dzjuba je básníkem protikladů, které se ovšem nevylučují. V jedné (velmi významné) části své básnické tvorby je bytostně intimní, v další je angažovaně společenský, v jiné hledá smysl umělecké tvorby. Také nálady se prolínají: hravost střídá nostalgii, hluk se setkává s tichem (které někdy „*připomíná modlitbu*“), smutek je bratrem radosti. A všude přítomná je láska a ... víra. Víra v to, že láska má hlubší smysl, a také že Bůh je nejen všemocný, ale také všechápající, že je to bytost s velkým nadhledem, občas nesrozumitelná, ale vždy hodná následování.

V Dzjubových básnických vyznáních se dokonce tyto dva fenomény – pozemská láska (k ženě) a Bůh, resp. Boží syn – prolínají: „*Nerozumím modlitbám, / křížuji se a jsem blažený, / protože se dívám na Ježíše / a vidím Tvoji tvář.*“ Ježíše a svou milou staví na roveň: „*Když jsem se do Tebe zamiloval, / našel jsem Jeho, / ale koho z vás mám teď /*

milovat víc?“. Chvílemi se zdá, že „*ikona z vitráží*“ splývá s jeho milovanou ženou. Básník to považuje za úchvatné tajemství, které je zároveň jeho křížem.

Vedle lásky k ženě se objevuje také láska k domovu, k vlasti, ale – jak je pro Dzjubu typické – není to láska slepá: „*Dokonce miluji i Ukrajinu – aby ji šlak trefil! / A miluji svůj Černihiv, / přestože tady bydlí spousta chamtivých a závistivých lidí...*“. A přidává básnické krédo: „*v těchto smutných dobách / licoměrné politiky / a hořkého zápachu občanské války / nesmí básník sklouznout do fistule, / žít na Zemi, ale i ve Vesmíru*“. Ve svém pranýřování lidských slabostí často užívá biblické odkazy: „*Náš život je honba za stříbrňáky: / Třicet... plus třicet... na každém kroku... / Jsme si jen zrnka písku v oku! // Na prodej jsou tu piláti a mesiáši: / Ne pro gorgony, pro mesiáše, pro piláty...*“.

Z uvedeného by se mohlo zdát, že Serhij Dzjuba je básník společensky-kritického ražení. Především je však básníkem lásky k ženě. Nejčastěji k té jediné. Jeho přesahy mimo toto téma jsou sice funkční, nenahodilé, ale přec jen se jako básník nejlépe cítí v milostné poezii, se svou milou: „*Svátečně je mi, když jsi tady, / Když vidím víc, než malíř aktů! / Hustý déšť s tvýma očima / Z nichž hltám každou kapku*“. Jeho zamilování se dotýká i nebe: „*K borovicím sestoupilo nebe / očarované zamilovanými, / aby jim požehnal*“. Ovšem i zde cítí ohrožení: „*Lidé nebe chytili / poslali jeho sny. / Pak z něj udělali hamaku*“. Některé básně se mohou zdát jako autorův epitaf, ale nechvějí se smutkem z konečnosti lidského bytí: „*A byl jsem básník, / A žil jsem tisíc let... / A potom – všechno skončilo. //*

Zbyly jen otisky Tvých chodidel / V písku“. Ale přes všechny jeho obavy a připomínky se jeho víra v přesah pozemského života do vyšší krásy zdá neochvějná.

Básník Džuba zvládá různé básnické formy, člověk Serhij miluje poezii, svou ženu, život. V jeho literární tvorbě je to patrné. A to je dobré doporučení pro čtenáře.

Milan HRABAL

Тетяна Дзюба (* 19. 7. 1966, Брусниця Кіцманського району Чернівецької області, Україна)

Українська письменниця, літературознавець та перекладач. Доктор наук із соціальних комунікацій, професор Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. Т. Дзюба закінчила факультет журналістики Київського державного університету імені Тараса Шевченка, аспірантуру Інституту літератури НАН України, докторантуру КНУ імені Тараса Шевченка. Працювала завідувачем відділу Чернігівської обласної молодіжної газети «Гарт», власником газети «Молодь України» у Чернігівській області, викладачем у київських та чернігівських вищих навчальних закладах. Член Національної спілки письменників України та Національної спілки журналістів України, а також деяких закордонних академій і спілок. Автор численних поетичних та літературознавчих творів. Її поезія перекладена багатьма іноземними мовами. Лауреат премій імені Івана Франка, Михайла Коцюбинського та інших всеукраїнських і зарубіжних нагород. Живе і працює в Чернігові.

Сергій Дзюба (* 20. 9. 1964, м. Пирятин Полтавської області, Україна)

Український поет, прозаїк, публіцист, дитячий письменник, перекладач, драматург, критик. Закінчив факультет журналістики Київського державного університету імені Тараса Шевченка. Президент Міжнародної літературно-мистецької Академії України, що об'єднує письменників, перекладачів і вчених із 53 держав світу. Голова Чернігівської міської організації Національної спілки журналістів України. Почесний професор Луцького інституту розвитку людини Університету «Україна». Член Національної спілки письменників України та зарубіжних академій у Бельгії, Болгарії, Македонії, Румунії, Росії і Казахстані. Лауреат багатьох міжнародних та національних премій, зокрема імені Людвіга Нобеля, Ернеста Хемінгуея і Франческо Петрарки. Автор понад 70-ти книжок. Твори Сергія Дзюби перекладені 60-ма мовами і надруковані в 40 країнах. Живе і працює в Чернігові.

Obsah

Тетяна Дзюба: Крыла Сімаргла	5
Teřana Dzjuba: Křídla Simarglova.....	5
Дзвоню по телефонах	6
Vytácím čísla	7
Біля кляштору Босих Кармелітів	8
U kláštera bosých karmelitánů	9
Режисер приб'є до сцени	10
Režisér přitluče na jeviště	11
Не руки – вигини фініфті	14
Ne ruce, ale záhyby smaltu	15
Дід випалює глечики, інквізиція – шкіру	16
Dědeček vypaluje hrnce a inkvizice kůži	17
Такої осені ще не було одвіку	18
Takový podzim ještě nebyl.....	19
Пора поезії минає	20
Období poezie končí	21
День поминання осені	24
Den tryzny za podzim	25
І буде тиша кольору надії	28
A bude ticho barvy naděje	29
Земля в шкоринці	30
Země potažená krustou.....	31
Дітлахи побіля школи	32
Před školou	33
На іплікатор соснового лісу	32
Na iplikátor borového lesa.....	33
Каштан упав.....	32
Spadl kaštan.....	33

Королівни завше діставались дурням	34
Princezny vždycky připadly hlupákům	35
Добре щасливим і тим.....	34
Dobře je šťastným i těm.....	35
Бабине літо – це спогад.....	34
Babí léto je vzpomínka.....	35
Асоціації.....	36
Asociace	37
Ця зустріч – випадковість.....	38
To setkání byla jen náhoda.....	39
Ти був дуже на нього схожий	40
Byl jsi mu podobný.....	41
Це – сон. Сонце	44
Toto je sen. Slunce	45
Балада про Перелесника.....	46
Balada o Svůdci.....	47
День відступив вокзальним гармидером.....	48
Den odešel nádražním blázincem.....	49
Історія – голова професора Доуеля	50
Dějiny jsou jako hlava profesora Dowella.....	51
Там батьківщина, де нам добре	50
Vlast je tam, kde je nám dobře.....	51
Хорали осені на вулиці Листопадового Чину	52
Chorály podzimu na ulici Bitvy o Lvov.....	53
Світ – намотаний дріт	54
Svět je klubko drátu.....	55
No men nescio	56
No men nescio	57
Сезон рибальства та полювання.....	58
Rybářská a lovecká sezóna	59

Море (триптих)	60
Moře (triptych)	61
Час просочується сіллю	64
Čas prosákové soli	65

Сергій Дзюба: Закохайся в мене у суботу67
Serhij Dzuba: Zamiluj se do mě v sobotu.....67

Життя – нетривке, лиш частинка мене	68
Život je vratký, jen část mě samotného	69
Таке недоторкане небо	70
Takové netknuté nebe.....	71
Коли в домі немає чого читати.....	72
Když není doma co číst	73
Мене пофарбували	76
Natřeli mě.....	77
Всі мрії жінок про свободу	80
Všechny touhy žen po svobodě	81
Ми познайомились	82
Seznámili jsme se.....	83
Душа – мов скрипка: пилом припада	84
Duše je jako housle: zapadá prachem	85
Це – просто дощ, а Ти – така красива!	88
Je to jen déšť, a Ty – jsi krásná!.....	89
Не питай чи кохаю – доторкнись до моєї долоні.....	90
Neptej se, zda miluji – dotkni se mé dlaně.....	91
Зима така маленька мов японка	92
Zima je malinká jako Japonka	93
Чекання	94
Čekání.....	95

Ейфелева вежа Твоєї гордості.....	96
Eiffelova věž Tvé hrdosti	97
Крихітному сніговичку	96
Drobounkému sněhuláčkovi	97
Скінчився день.....	98
Skončil den	99
Двійники.....	100
Dvojníci.....	101
Коли мене підсмажить впертий час.....	102
Když si mě opéká nezlomný čas	103
Балада про квітку.....	104
Balada o květině.....	105
Дивно мені.....	108
Je mi podivně	109
Тяжко мені.....	108
Je mi těžko.....	109
Добре мені	108
Je mi dobře	109
Наше життя – боротьба з срібняками	110
Náš život je honba za stříbrňáky	111
Небо прийшло до сосен	112
K borovicím sestoupilo nebe	113
Люди.....	114
Lidé	115
В кутку гітара.....	114
Staříčká kytara	115
На сріблястій долоні вічності.....	116
Na stříbrné dlani věčnosti	117
На острові	118
Na ostrově.....	119

Заплакана красуня	120
Zaplakala krasavice	121
Живіть довго.....	120
Žijte dlouho.....	121
Колись я напишу	122
Jednou napíšu	123
Дещо про любов справжнього непрофесіонала.....	124
Něco o lásce pravého neprofesionála.....	125
Сон.....	130
Sen	131

Мілан Грабал

Поезія із сімейної скарбнички.....134

Там, де море, там і сіль (про поезію Тетяни Дзюби).....134

Дивлюсь на Ісуса і бачу Твоє обличчя

(про поезію Сергія Дзюби)136

Milan Hrabal

Rodinné stříbro poezie.....139

Kde je moře, je i sůl (o poezii Tetany Dzjuby)139

Když se dívám na Ježíše, vidím Tvoji tvář

(o poezii Serhije Dzjuby)141

Teřana Džuba, Serhij Džuba
DĚŠŤ S TVÝMA OČIMA

Výbor z básní

Česky a ukrajinsky

Výběr, uspořádaní a doslov: **Milan Hrabal**

Medailonky autorů: **Serhij Džuba**

Překlad z ukrajinštiny: **Petr Kalina a Milan Hrabal**

Překlad doslovu Milana Hrabala do ukrajinštiny:

Krystyna Kuzněcova

Obraz na obálce a kresby: **Kateřina Zákoutská**

Redaktorka české části: **Miroslava Kubeřová**

Redaktor ukrajinské části: **Vasyl Slapčuk**

V roce 2018 vydala nakladatelství:
Milan Hodek, Hradec Králové, Česká republika

(jako svou 70. publikaci)

a Desna Poligraf, Černihiv, Ukrajina

Náklad 2000

První vydání

ISBN 978-80-87688-69-4

Тетяна Дзюба, Сергій Дзюба
ДОЩ ІЗ ТВОЇМИ ОЧИМА

Вибрані вірші

Чеською та українською
Вибір, упорядкування і післямова: **Мілан Грабал**
Портрети авторів: **Сергій Дзюба**
Переклад з української мови:
Петр Каліна та Мілан Грабал
Переклад післямови Мілана Грабала українською мовою:
Кристина Кузнецова
Картина на обкладинці та малюнки:
Катержіна Закоутска
Редактор чеської частини: **Мірослава Кубешова**
Редактор української частини: **Василь Слапчук**

У 2018 році видали видавництва:
Мілан Годек, Градец Кралове, Чеська республіка
як свою 70-ту публікацію
та «Десна Поліграф», Чернігів, Україна

Наклад 2000
Перше видання

ISBN 978-617-7491-48-3